सम्यक्परिपालयामासतुः तदेवतस्यपुत्रस्यश्रेयःसाधनमित्यर्थः एवंसत्यवादिनांतीर्थानियज्ञादयस्तंत्रमार्गेणसूर्याद्यन्यतमोपास्तिःकेवलवैदिकताचेतिदेवताभावप्राप्तिसाधनानीतिमंत्रद्वयतात्पर्यंसिद्धं त
स्मादस्मदादिभिरल्पज्ञैर्दृष्टमूलमदृष्टमूलंवामनुव्यासादिसर्वज्ञप्रणीतंस्मृतिजातंवेदवद्वेदविदांवचनमितिन्यायेनागमयितव्यंपठनीयंव्याख्येयंचेतिसर्वमनवद्यं १ महतःशास्त्रस्यारंभेबहुविघ्नसंभावनयास्यो
पास्यंवासुदेवंद्वादशाक्षरेणप्रणम्य यस्यदेवेपराभक्तिर्यथादेवेतथागुरौ तस्यैतेकथिताह्यर्थाःप्रकाशंतेमहात्मनइत्युक्तेरीश्वरवत्परात्परगुरुंपितामहंपरमगुरून्वसिष्ठमरीच्यादीन्प्रजापतींश्चप्रणम्यअहंमनुरभवं
सूर्यश्चेत्यादिनावामदेवइवस्वकीयंब्रह्मभावमयमात्माब्रह्मेतिशास्त्रमनुसंदधानः प्रत्यगात्मानमेवनमस्करोति ओंनमःकृष्णद्वैपायनायेति ततोविघ्नविनायकान्नमस्कृत्यसुखासीनानितिभारतारंभश्लोकेऽपेक्षि
तंपूरयतिगद्येन लोमहर्षणपुत्रइति लोमानिहर्षयांचक्रेश्रोतॄणांयःस्वभाषितैः कर्मणाप्रथितस्तेनलोमहर्षणसंज्ञयेतिकौर्मेनिरुक्तार्थनाम्नःपुत्रः उग्रश्रवाः उग्रस्यनृसिंहतापनीयोपनिषत्प्रतिपाद्यस्यवस्तुनः श्रवः
श्रवणंयस्यसः अधिगतोपनिषद्रहस्यइत्यर्थः सौतिःसूतजातेरुत्पत्तिरुक्तावायुपुराणे वैन्यस्यतुपृथोर्यज्ञेवर्तमानेमहात्मनः सुत्यायामभवत्सूतःप्रथमंवर्णवैकृतं ऐंद्रेणहविषातत्रहविःपृक्तंबृहस्पतेः जुहावेंद्रायदै
वेनततःसूतोव्यजायत शिष्यहव्येनसंपृक्तमभिभूतंगुरोर्हविः अधरोत्तरचारेणजज्ञेतद्वर्णवैकृतमिति वर्णवैकृतमितिब्राह्मण्यांक्षत्रियात्सूतइतियाज्ञवल्क्योक्तंविलोमजत्वं तस्यसूतस्यापत्यंसौतिः पौराणिकः

ओंनमोभगवतेवासुदेवाय ओंनमःपितामहाय ओंनमःप्रजापतिभ्यः ओंनमःकृष्णद्वैपायनाय ओंनमःसर्वविघ्नविनायकेभ्यः लोमहर्षणपुत्रउग्रश्रवाः सौतिःपौराणिकोनैमिषारण्ये शौनकस्यकुलपतेर्द्वादशवार्षिकेसत्रे॥ १॥ सुखासीनानभ्यगच्छद्ब्रह्मर्षीन्संशितव्रतान्॥ विनयावनतोभूत्वाकदाचित्सूतनंद नः॥ २॥ तमाश्रममनुप्राप्तंनैमिषारण्यवासिनां॥ चित्राःश्रोतुंकथास्तत्रपरिवव्रुस्तपस्विनः॥ ३॥

पुराणेकृतश्रमः नैमिषारण्येवाराहे एवंकृत्वाततोदेवोमुनिंगौरमुखंतदा उवाचनिमिषेणेदंनिहतंदानवंबलं अरण्येऽस्मिंस्ततस्त्वेतन्नैमिषारण्यसंज्ञितमितिउक्तरूपे नैमिशेतिपाठेतुवायवीये एतन्मनोमयंचक्रंम
यासृष्टंविसृज्यते यत्रास्यशीर्यतेनेमिःसदेशस्तपसःशुभः इत्युक्त्वासूर्यसंकाशंचक्रंसृष्ट्वामनोमयं प्रणिपत्यमहादेवंविससर्जपितामहः तेऽपिदृष्टतराविप्राःप्रणम्यजगतांप्रभुं प्रययुस्तस्यचक्रस्ययत्रनेमिर्व्यशी
र्यत तद्वनंतेनविख्यातंनैमिशंमुनिपूजितमितितन्निर्वचनंद्रष्टव्यं शौनकस्यशौनःसर्वविवेकदृगितिलीलावत्यां शौनएवशौनकस्तस्य कुलपतेः एकोदशसहस्राणियोन्नदानादिनाभरेत् सवैकुलपतिरित्युक्तल
क्षणस्य सत्रेयेयजमानास्तएवऋत्विजोयस्मिन्बहुकर्तृकेक्रतौससत्रसंज्ञः यथोक्तं बहुभ्योदीयतेयत्रतृप्यंतिप्राणिनोबहु कर्तारोबहवोयत्रतत्सत्रमभिधीयतइति ॥ १॥ सुखासीनानिति कर्मच्छिद्रेषुसुखंस्व
रूपानंदंविचारयितुमासीनान् अभ्यगच्छत्आभिमुख्येनस्वयमेवतेषांपुरःकथांवक्तुंकौतूहलितयागतवान् नानाहूतोध्वरंगच्छेदन्यत्रतुकुतूहलादित्युक्तेः संशितव्रतान्सम्यक्शितंतीक्ष्णंखड्गधारावदनास्कंदनी
यंव्रतंब्रह्मचर्यादिकंयेषांतान् ॥ २ ॥ नैमिषारण्यवासिनांआश्रमंअनुप्राप्तंतपस्विनःपरिवव्रुरितिसंबंधः अनुप्राप्तइतिपाठेतुउत्तरार्धेतमित्यध्याहार्यं ॥ ३ ॥

Digitized by Google